

10

VOLBY DO SENÁTU

Volební strany

Volby do Senátu Parlamentu České republiky se poprvé uskutečnily v listopadu 1996, kdy bylo zvoleno všech 81 senátorů. Od té doby se každé dva roky obměňuje třetina senátorů. Volby probíhají většinovým volebním systémem v jednomandátových volebních obvodech.

Podobně jako ve volbách do Poslanecké sněmovny, i v Senátu mají historicky nejsilnější zastoupení ODS a ČSSD. Na rozdíl od Poslanecké sněmovny je však v Senátu celkově nejméně úspěšnější ODS, která zde měla vždy nejvyšší počet senátorů. Výjimkou bylo období let 2010 až 2018, kdy nejsilnější stranou byla ČSSD.

Souhrnně obě strany zvítězily v 55 % konaných senátních voleb. Jen ve dvou senátních obvodech (č. 46 Ústí nad Orlicí a č. 80 Zlín) nebyl doposud zvolen žádný kandidát ODS ani ČSSD.

Třetí nejsilnější stranou v Senátu je historicky KDU-ČSL. Nejvíce mandátů (8) při doplňování jedné třetiny Senátu získala v roce 2000. Šest senátorů

bylo zvoleno ve volbách v roce 2014 a 2016, přičemž v roce 2016 získala KDU-ČSL nejvyšší počet mandátů ze všech politických stran. Kromě ODS, ČSSD a KDU-ČSL nemá žádná politická strana v Senátu od roku 1996 nepřetržité zastoupení.

Specifickým příkladem kandidatury jsou nezávislí kandidáti, kteří se o senátorský post ucházejí bez záštity politické strany nebo hnutí. Celkem jich bylo do Senátu zvoleno 11, nejvíce v roce 2018, kdy byli zvoleni tři.

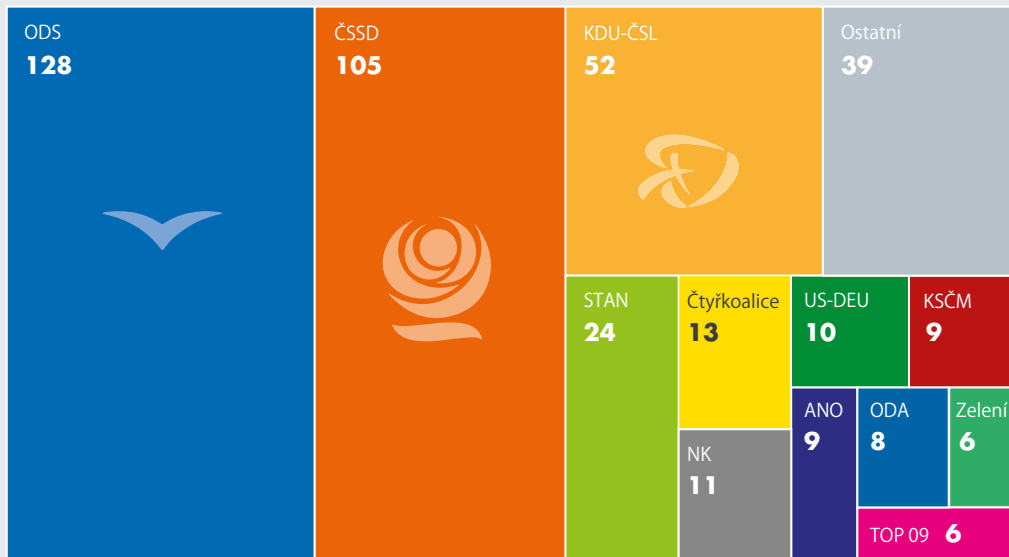
STRAN V SENÁTU PŘIBYLO

V současnosti je v Senátu zastoupeno nejvíce politických subjektů v historii. Všech 81 senátorů navrhlo do voleb 20 různých politických uskupení a někteří senátoři vystupovali ve volbách jako nezávislí kandidáti. Nejméně stran působilo v Senátu v 90. letech. Dalším obdobím s relativně nízkým počtem politických subjektů byly roky 2010 a 2011, kdy 66 z 81 senátorů bylo z ODS nebo ČSSD.

**Valdštejnský palác
je sídlem Senátu
Parlamentu ČR**

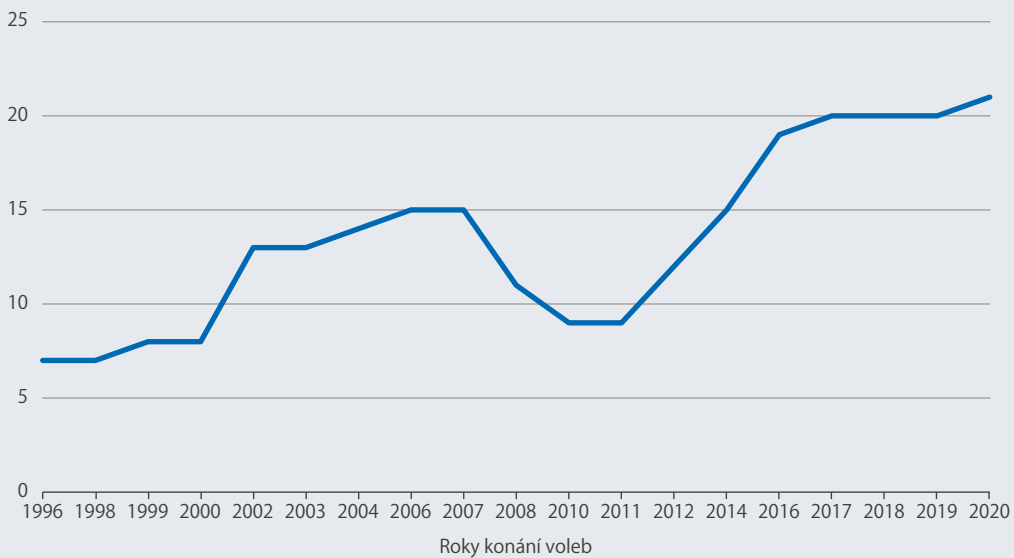
Struktura zvolených senátorů dle navrhujeící strany v letech 1996–2020

2

obvody, kde do roku 2020 nikdy nebyl zvolen senátor za ODS nebo ČSSD

Vývoj počtu navrhujeících stran zastoupených v Senátu Parlamentu ČR

Senátoři

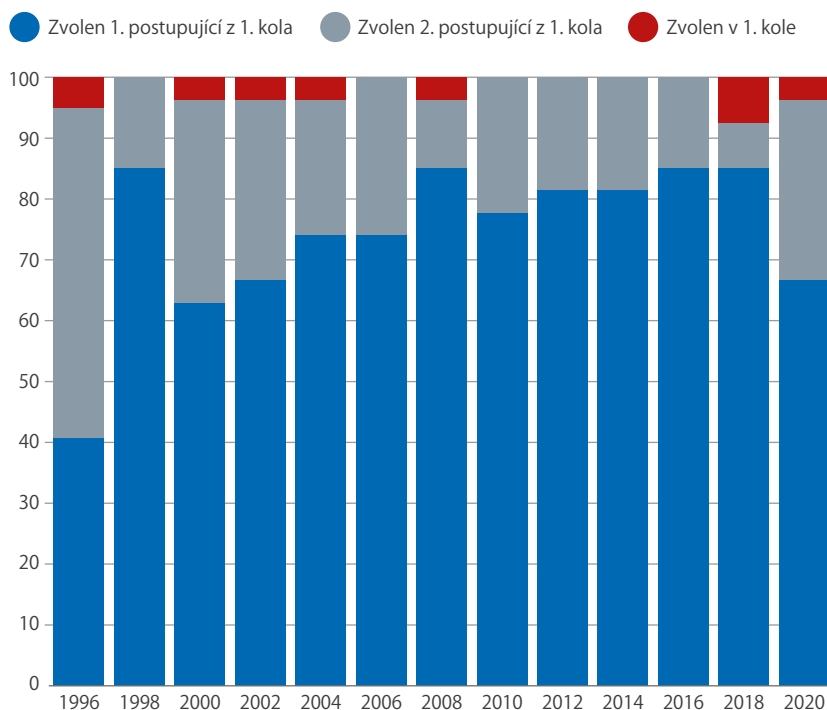
Pokud některý z kandidátů získá v prvním kole ve volebním obvodu více než 50 % platných hlasů, je zvolen senátorem. Zvítězit v 1. kole se zatím v historii podařilo 13 kandidátům. V senátním obvodu č. 20 (Praha 4) byl zvolen senátor v 1. kole již dvakrát.

Pokud žádný z kandidátů nezíská v 1. kole nadpoloviční většinu, postupují do 2. kola dva kandidáti s nejvyšším počtem hlasů. V téměř 70 % případů zvítězil ve 2. kole kandidát, který získal nejvíce hlasů i v kole prvním. Jedinými řádnými senátními volba-

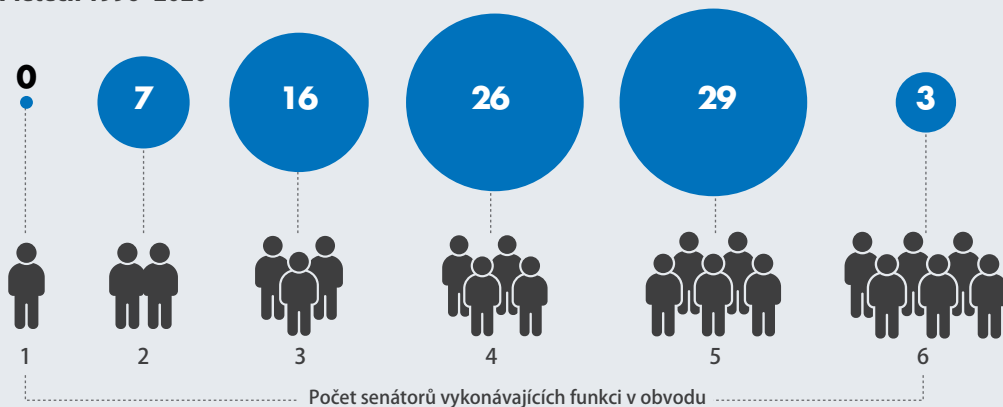
mi, kdy byli naopak většinově zvoleni postupující kandidáti z druhého místa po 1. kole, byly hned ty úvodní v roce 1996. Takto zvítězilo 44 z 81 volených senátorů.

Rozdíly panují také v počtu senátorů zvolených v jednotlivých senátních obvodech. V senátním obvodu č. 15 (Pelhřimov) byl do roku 2020 volen pouze Milan Štěch, který vyhrál čtyři volby. Nejvíce senátorů (6) bylo zvoleno v senátních obvodech č. 20 (Praha 4), č. 27 (Praha 1) a č. 58 (Brno-město).

Struktura senátorů podle druhu zvolení v řádných volbách do Senátu Parlamentu ČR (v %)

Počet volebních obvodů podle počtu osob, které zde vykonávaly funkci senátora v letech 1996–2020

Nejmenší rozdíl mezi kandidáty ve 2. kole voleb do Senátu Parlamentu ČR v letech 1996–2020

ROK VOLEB	OBVOD	ZVOLENÝ SENÁTOR					ROZDÍL V HLASECH	
		JMÉNO	PŘÍJMENÍ	NAVRH. STRANA	POČET HLASŮ	% HLASŮ	ABSOLUTNÍ	PROCENT. BODY
2003	58	Karel	Jarůšek	ODS	4 761	50,11	21	0,23
2006	44	Petr	Pithart	KDU-ČSL	12 025	50,04	24	0,09
2020	57	Karel	Zitterbart	STAN	8 231	50,08	27	0,17
2020	12	Tomáš	Fiala	ODS	8 238	50,13	45	0,27
2004	46	Ludmila	Müllerová	KDU-ČSL	9 830	50,15	59	0,31

Největší rozdíl mezi kandidáty ve 2. kole voleb do Senátu Parlamentu ČR v letech 1996–2020

ROK VOLEB	OBVOD	ZVOLENÝ SENÁTOR					ROZDÍL V HLASECH	
		JMÉNO	PŘÍJMENÍ	NAVRH. STRANA	POČET HLASŮ	% HLASŮ	ABSOLUTNÍ	PROCENT. BODY
2000	41	Helena	Rögnerová	KDU-ČSL	24 532	74,50	16 139	49,01
2018	39	Jan	Sobotka	STAN	30 331	67,11	15 472	34,23
2002	63	Jitka	Seitlová	NEZ	23 812	72,65	14 851	45,31
2002	9	Richard	Sequens	US-DEU	22 570	74,02	14 649	48,05
1996	17	Jan	Krámek	ODS	24 511	68,75	13 370	37,50

6

Počet senátorů již zvolených v obvodech č. 20 (Praha 4), č. 27 (Praha 1) a č. 58 (Brno-město)

27

Počet obvodů, ve kterých nikdy nebyl zvolen senátor opakovaně

13

Počet senátorů zvolených v 1. kole v letech 1996–2020

21

Nejmenší počet hlasů, který rozhodl o zvolení senátora

Doplňovací volby do Senátu

Zanikne-li v průběhu volebního období z jakéhokoliv důvodu mandát senátora, konají se doplňovací volby. Od vzniku Senátu do roku 2021 se tak stalo čtrnáctkrát, z toho pětkrát proběhly dvoje doplňovací volby během jednoho roku. V žádném senátním obvodu se doposud nekonaly více než jednou.

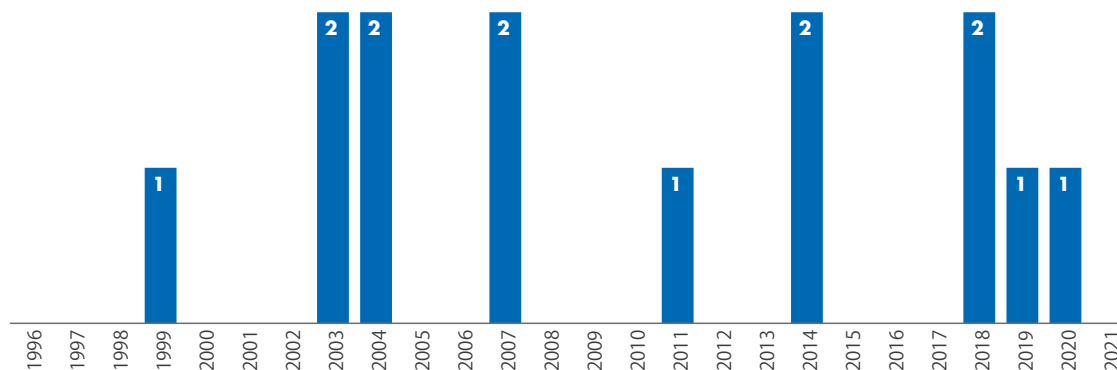
DŮVODY PRO KONÁNÍ

Hlavním důvodem konání doplňovacích voleb do Senátu byla neslučitelnost funkcí senátorů. Ve dvou případech byl senátor zvolen do Poslanecké sněmovny, ve třech do Evropského parlamentu, jeden senátor byl jmenován předsedou Ústavního soudu, jedna senátorka byla jmenována ústavní soudkyní a jedna byla zvolena zástupkyní ombudsmana. Ve třech případech se senátor vzdal své funkce a třikrát se doplňovací volby konaly kvůli úmrtí senátora.

Počet doplňovacích voleb do Senátu Parlamentu ČR podle důvodu konání v letech 1996–2021

Počet doplňovacích voleb do Senátu Parlamentu ČR

Volební obvody pro volby do Senátu Parlamentu ČR

Rok konání řádných senátních voleb

